

Društvo vodarjev Slovenije
Šipkova ulica 10
1241 Kamnik

Ljubljana, 28.10.2020

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana

ZADEVA: Predlog predpisa "Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah", ki je v pripravi, evidenca vladnega akta: 2020-2550-0085, Predlagatelj: Ministrstvo za okolje in prostor, objavljeno 20.10.2020. Rok za pripombe 3.11.2020.

Komentar k predlogu sprememb Zakona o Vodah

Ministrstvo za okolje in prostor je dne 20. 10. 2020 na spletnih straneh e-uprave objavil predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah (št. 2020-2550-0085) s čimer je omogočeno javnosti, da k predlogu podaja mnenje. Predlog vnaša v zakon o vodah dve spremembi in sicer:

1. Omogočanje financiranja javne gospodarske službe urejanja voda iz Sklada za vode (sprememba 162. člena).

V obrazložitvi je izpostavljeno, da je s tem dosežen preglednejši način financiranja teh nalog, kar je skladnejše z evropsko politiko do voda. S tem bo delno razbremenjen integralni proračun iz katerega se sedaj financira gospodarska javna služba.

2. Spremembe določitev omejitev posegov v priobalna zemljišča (sprememba 37. člena in novi 37a člen) in določitev, da se posege v priobalna zemljišča ureja s postopkom izdaje vodnega soglasja (sprememba 14. člena), namesto dosedanje prakse zožitev priobalnih zemljišč o čemer odloča Vlada RS.

Predlagatelj obrazloži, da so z dodatkom 37a člena omejitve posegov v vodna in priobalna zemljišča jasneje opredeljena (novi 37 člen določa omejitve na vodnih zemljiščih, 37a člen pa omejitve na priobalnih zemljiščih). Uveljavitev sistema odločanja o posegih v priobalna zemljišča z izdajo vodnega soglasja pa je utemeljeno na način, da se s tem skrajšuje postopek za predlagatelje (po novem gre za upravni postopek, ki ga vodi Direkcija RS za vode), s čimer se jih časovno in finančno razbremenjuje. Obenem se s tem razbremenjuje Vlado RS. V obrazložitvi je še podano, da se s to spremembo ne zmanjšuje obsega preveritev pogojev, ki jih mora poseg izpolnjevati, razširja pa se nabor možnih ureditev na priobalnih zemljiščih.

Kot eno izmed ključnih organizacij, ki združuje strokovnjake s področja voda, Društvo vodarjev Slovenije podaja spodnje mnenje k objavljenemu predlogu.

Glede prve predlagane spremembe se strinjamo s predlagateljem, da financiranje gospodarske javne službe urejanja voda iz Sklada za vode prinaša večjo preglednost. Prav tako se smiselnost porabe sredstev Sklada za vode za ta namen zdi logična. Velja pa opozoriti, da se je že v zadnji noveli Zakona o vodah (maj 2020) povečal obseg možne rabe sredstev sklada za vode. Tako gre pri pričujočem predlogu že za drugo povečanje tega obsega v enem letu ob nespremenjenih virih sklada. Ob odsotnosti javno dostopnega pregleda virov in odhodkov Sklada za vode se samo postavlja vprašanje o dolgoročni zadostnosti sredstev Sklada za vode ob večanju le odhodkovne strani.

Glede druge predlagane spremembe (spremembe omejitev posegov v priobalna zemljišča in načina odločanja o teh posegih) se strinjamo s predlagateljem, da predlog novega člena (37a) vnaša bolj jasen pregled omejitev na vodnih in priobalnih zemljiščih. Kljub temu pa moramo poudariti, da se s predlogom povečuje obseg možnih posegov v priobalna zemljišča. Po dosedanji ureditvi, so posegi v priobalna zemljišča možni (oziroma je možna zožitev priobalnega zemljišča), če (6. odstavek 14. člena, predlagan za izbris):

1. gre za poseg na obstoječem stavbnem zemljišču znotraj obstoječega naselja,
2. se s tem ne povečuje poplavne ali erozijske nevarnosti ali ogroženosti,
3. se s tem ne poslabšuje stanje voda,
4. je omogočeno izvajanje javnih služb,
5. ne omejuje obstoječe posebne rabe voda in
6. to ni v nasprotju s cilji upravljanja z vodami.

Po novi ureditvi, pa so posegi na priobalne zemljišče možni, če:

1. ne gre za poseg v nasprotju s pogoji in omejitvami za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja,
2. se s tem ne povečuje poplavne ali erozijske nevarnosti ali ogroženosti,
3. se s tem ne poslabšuje stanje voda,
4. je omogočeno izvajanje javnih služb,
5. ne omejuje obstoječe posebne rabe voda in
6. to ni v nasprotju s cilji upravljanja z vodami.

Z novo ureditvijo je izpadel ključni omejitveni element, in sicer, da so posegi mogoči le na stavbnih zemljiščih znotraj naselij. Poleg tega pa se spreminja tudi način odločanja o posegih v priobalna zemljišča, ki se seli z ravni Vlade na raven upravnega postopka na DRSV.

Upošteva je obe spremembi je moč pričakovati znatno povečanje posegov v priobalna zemljišča, tako iz razloga enostavnejšega postopka (trenutno zahteven postopek deluje odvratalno že sam po sebi, kar ugotavlja tudi predlagatelj, saj sam predvideva »večji pripad zadev na DRSV«), kot tudi iz povečanega obsega možnih posegov kar lahko pomeni večji kumulativni vpliv na stanje voda in doseganje ciljev upravljanja voda. Glede tega velja poudariti, da so obstoječe in uveljavljene omejitve rabe priobalnega prostora zelo pomembno orodje za doseganje ciljev upravljanja voda. Predvsem velja poudariti, da te omejitve (med drugim):

- Vzdržujejo pas zemljišč prost pozidave, na katerih si je mogoče zamisliti bodoče ureditve:
  - o za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda (npr. širitve strug za zmanjševanje poplavne nevarnosti), kar je še posebno pomembno v negotovih razmerah spreminjajočega se podnebja in
  - o za ureditve za izboljšanje stanja voda in z vodami povezanih ekosistemov (npr. renaturacije vodotokov po principu »dajmo rekam prostor«).
- Omogočajo dostop do vodnih zemljišč oz. javnega dobrega in s tem splošno rabo voda.

Ker bo najverjetnejši učinek predlagane spremembe povečanje posegov v priobalna zemljišča z negativnimi posledicami na doseganje ključnih ciljev upravljanja voda (ohranjanje dobrega stanja voda in doseganje dobrega stanja voda ter zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda), zamisljivo pa je tudi, da bo zaradi tega omejena splošna raba vodnega javnega dobrega (torej bo sleherniku omejen dostop do vode kot javne dobrine), pozivamo predlagatelja, da iz predloga dotično spremembo v trenutni obliki umakne.

Z lepimi pozdravi!

Dr. Lidija Globevnik

Predsednica Društva vodarjev Slovenije

